

KONCERT

TOTALITĚ

17. listopadu 2023, 19:00

Sál Martinů, HAMU, Malostranské náměstí 13, Praha 1

Program koncertu

Bohuslav Martinů ✕

Duo pro housle a violoncello č. 1 H 157

I. Preludium. Andante moderato – Poco vivo

II. Rondo. Allegro con brio

Natálie Toperczerová – housle

Petr Nouzovský – violoncello

Gideon Klein ✕

Trio pro housle, violu a violoncello

I. Allegro

II. Lento – Variace na téma moravské lidové písně

III. Molto vivace

Leoš Čepický – housle

Jakub Čepický – viola

Petr Hamerský – violoncello

György Ligeti ✕

Šest bagatel pro dechový kvintet

I. Allegro con spirito

II. Rubato. Lamentoso

III. Allegro grazioso

IV. Presto ruvido

V. Adagio. Mesto (Béla Bartók in memoriam)

VI. Molto vivace. Capriccioso

Tereza Tourková – hoboj

Daniel Havel – flétna

Irvin Venyš – klarient

Alina Konieva /UA/ – fagot

Mikuláš Koska – lesní roh

Přestávka

Oldřich František Korte ✕

Filosofické dialogy pro housle a klavír

I. Základní otázka

II. Tečka za dávným příběhem

III. Mezi štěstím a pravdou

IV. Odpověď

Ludmila Pavlová – housle

Marcin Sikorski /PL/ – klavír

Pavel Haas ✕

Studie pro smyčce

Jan Jakub Bokun /PL/ – dirigent

Leoš Čepický – koncertní mistr

**Smyčcový orchestr studentů
a pedagogů HAMU v Praze**

Lukáš Matoušek ✕

Fanfára 17. listopadu

Jiří Novotný – vedoucí ansámbly

Žešťový ansámbl HAMU v Praze

Dana Kyndrová

ODSUN SOVĚTSKÝCH VOJSK

17. 11. 2023 - 17. 12. 2023

Respirium HAMU, Malostranské náměstí 13, Praha 1

Výstava zahrnuje fotografie z let 1990–1991, kdy se autorka věnovala několik měsíců zachycení přelomové etapy našich novodobých dějin – ukončení tzv. dočasného pobytu sovětských vojsk na území Československa. Jejím cílem nebylo vytvořit podrobnou a přesnou kroniku samotného odchodu, ale zaměřila se na postihnutí atmosféry v sovětských kasárnách, kde se pro ni vizuálně koncentrovala předzvěst rozpadu sovětského impéria. Ubohost a apatie řadových vojáků uprostřed omšelých agitačních komunistických kulis tak nejen symbolizuje začínající agónii totalitního systému, ale zároveň budí soucit s prostým člověkem, který často bývá jen loutkou velkých politických her. Výstava představuje i barevné fotografie, což je svým způsobem překvapením,

neboť Kyndrová zpracovává své projekty výhradně černobíle. Barva zde tak formálně umocňuje celkovou myšlenku projektu, bez ní bychom si neuvědomili, jak v agitační výzdobě dominuje agresivní rudá a žlutá.

23111715 Dana Kyndrová: vystudovala FF UK; fotografka a kurátorka; sedm ocenění v soutěži Czech Press Photo; Hlavní cena v národním kole Fujifilm Euro Press Photo Awards; v roce 2008 vyhlášena Osobností české fotografie; přes 80 výstav; 8 fotografických publikací

Koncert proti totalitě se každoročně připojuje k připomínce výročí studentských a občanských povstání v listopadu 1939, resp. 1989 proti nacistickým či komunistickým represím. Jak ukazují nejen historické, ale i současné události, proti všem typům totalitního myšlení a jeho uplatňování v praxi je nutné vést neustálý boj především v oblasti duchovní a intelektuální. Právě umění v tomto procesu díky své svobodné povaze vždy hrálo neodmyslitelnou roli.

Bohuslav Martinů (1890–1959) dokázal propojit vlivy české a moravské lidové hudby s moderní meziválečnou francouzskou hudební kulturou. Jeho náhlá politická nevhodnost po komunistickém puči v r. 1948 byla zapříčiněna opuštěním demokratických hodnot v Československu, nikoliv skladatelovým exilem v zahraničí, kde pobýval víceméně setrvale už několik desetiletí. **Duo pro housle a violoncello č. 1 H 157** (1927) vznikalo v ještě relativně optimistickém období konce 20. let, kdy skladatel žil ve Francii. Martinů, který byl sám někdejší houslistou České filharmonie, jej věnoval přátelům Stanislavu Novákovi a Mauritsi Frankovi. Dvouvětý rozvrh komorního díla je uvozen pomalejší větou ve volné tonalitě s kontrapunktickým vedením hlasů, ale i poněkud překvapivě akordickými plochami. Ve střemhlavém rondu se objevují pro Martinů typické názvuky folkloru a pozornost si zaslouží zejména virtuózní kadence každého z nástrojů.

Přerovský rodák **Gideon Klein** (1919–1945) patří ke skupině vynikajících hudebníků, jejichž životy byly po internaci v Terezíně zmařeny v koncentračním táboře v Osvětimi, resp. v blízkém táboře ve Fürstengrube. Klein byl znamenitý kla-

vírista, jehož učiteli byli Růžena a Vilém Kurzovi. Ve skladbě byl od dětství samoukem, až později krátce studoval u Aloise Háby. **Trio pro housle, violu a violoncello** (1944) je jeho poslední skladbou. Skladatel ji dokončil čtyři měsíce před smrtí ještě v Terezíně v situaci nepředvídatelných transportů do Osvětimi. Alegorické dílo spojuje moderní hudební výraz s řadou hudebních a zřejmě i mimohudebních odkazů. Nalezneme zde názvuky folkloru, zejména ve druhé větě, kde variačním způsobem zpracovává moravskou lidovou píseň Ta kněždubská věž. Citát této písně zazní i v závěru celého cyklu. Poslední věta je protkána odkazy na Schubertovu Markétku u přeslice nebo Mahlerovu píseň Nyní slunce vyjde stejně jasně z cyklu Písně o mrtvých dětech.

Autorem **Šesti bagatel pro dechový kvintet** (1953) je **György Ligeti** (1923–2006), který by letos oslavil 100. narozeniny. Jedná se o cyklus šesti charakteristických kusů, tedy žánru, který se etabloval v období hudebního romantismu. Skladatel jej ale naplňuje moderním obsahem. Jeho zdrojem je autorův klavírní cyklus *Musica ricercata*. Každý z kusů si nese individuální charakter, přičemž pátý z nich je věnován Bélu Bartókovi, zakladateli a před Ligetím nejvýznamnější osobnosti maďarské národní hudby. Díky své oblibě se šestice skladeb dočkala úprav hned pro několik obsazení, dokonce i pro saxofonové kvarteto. Nápaditá dramaturgie vět staví na kon-

trastu hybných a radostných vět vůči melancholickým až závažným částem. Střídavě také dává vyniknout jednotlivým nástrojům v sólových pozicích. Energie celého cyklu je o to obdivuhodnější, že skladatel během 2. světové války ztratil otce a bratra v německých koncentračních táborech a sám prošel táborem nucených prací.

Oldřich František Korte (1926–2014) byl především klavíristou a skladatelem, ale také například hudebním kritikem a významným propagátorem hudby B. Martinů. Také v jeho kompozičním stylu je vliv martinůvského neoklasicismu patrný. V roce 1942 byl vyloučen ze studia za členství ve Svazu bojovníků za svobodu a následovala jeho internace v koncentračním táboře. Po válce působil jako hudební kritik,

publicista a televizní scénárista a v 60. – 80. letech působil jako interpret, skladatel a dramaturg Laterny Magiky. **Filosofické dialogy pro housle a klavír** (1975) skladatel komponoval čtrnáct let. Už z toho vyplývá, že se nejedná o příležitostnou skladbu nebo dílo na objednávku, ale o cyklus, který se rodil pozvolna na základě vnitřní inspirace a potřeby jejího vyjádření. Volné spojení vět s programními názvy přináší vnitřně proměnlivě vystavěné věty, které se ale významně nevzdalují srozumitelné tonální sazbě. První a třetí věta tvoří introvertní protiklad ke zbývajícím hybnějším a dramatictější částem, přičemž poslední z nich ústí do poklidné katarze.

Jeden z nejnadanějších žáků Leoše Janáčka, **Pavel Haas** (1899–1944), patřil k tragickým soupeřníkům Gideona Kleina, ačkoliv byl o generaci starší. Jeho jednovětá **Studie pro smyčce** (1943) je vystavěna na třech tématech odvozených z motivu, který se objevuje v úvodu mezihry druhého jednání jeho opery Šarlatán. Přestože se jedná o kratší jednovětou kompozici, prochází řadou vnitřních tempových proměn. Skladba je věnována dalšímu z významných terezínských hudebníků, dirigentu Karlu Ančerlovi, který ji na místě provedl se smyčcovým orchestrem složeným z táborových vězňů. Partitura se nedochovala, nicméně později byla rekonstruována Lubomírem Peduzzim na základě jednotlivých partů, které se Karlu Ančerlovi – až na part kontrabasu – podařilo zachránit.

Slavnostní **Fanfára 17. listopadu** (1990) letošního osmdesátníka **Lukáše Matouška** je věnována Václavu Havlovi, „jehož myšlenky nám pomáhaly v těžkých dnech a vedly nás na cestě ke svobodě, cestě, která začala 17. listopadu 1989“, jak uvádí autor v dedikaci díla. Poprvé zazněla 28. října 1990 ve Washingtonu D.C. na slavnostním koncertě u příležitosti první svobodné oslavy vzniku Československa. První evropské provedení na zahajovacím koncertě Mezinárodního festivalu v Edinburgu řídil Sir Charles Mackerras a hrála Česká filharmonie. Skladba je psána pro 12 žesťových nástrojů a zpracovává nejstarší verzi Svatováclavského chorálu, hudebního symbolu české státnosti.

Martin Flašar

23111701 Jan Jakub Bokun: klarinetista a dirigent; čestné členství na americké dirigentské akademii; vítěz dirigentské soutěže Witolda Lutoslawského; cena Nadace polské kultury; 11 sólových alb; nahrávky pro polský rozhlas a televizi

23111702 Jakub Čepický: pedagog Konzervatoře Pardubice; violista Wihanova kvarteta; člen souboru Barocco sempre giovane; pravidelně vystupuje jako sólista

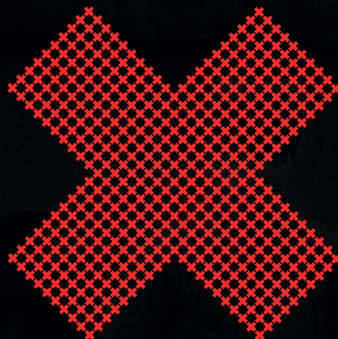
23111703 Leoš Čepický: pedagog HAMU; člen Wihanova kvarteta; nahrávky pro Nimbus Alliance, Multisonic; v roce 2000 k 250. výročí úmrtí J. S. Bacha kompletní provedení jeho Sonát a Partit pro sólové housle; vyhledávaný sólový hráč

23111704 Petr Hamerský: student Pražské konzervatoře a HAMU; člen Orchestrální akademie České filharmonie; laureát Mezinárodní violoncellové soutěže Antonia Janigra (Chorvatsko); 1. cena v soutěži Talents for Europe; cena Nadace Bohuslava Martinů

23111705 Daniel Havel: pedagog New York University Prague; flétnista Orchestru Národního divadla v Praze a Ostravské bandy – ansámblu pro soudobou hudbu; sólově se podílí na uvádění a premiérování soudobých skladeb

23111706 Alina Konieva: studentka HAMU; vítězka mnoha regionálních i mezinárodních soutěží; členka komorního ansámblu SeLena music

23111707 Mikuláš Koska: student HAMU; člen České filharmonie, Pražské komorního orchestru, PKF – Prague Philharmonia, České Sinfonietty, Moravia Brass Bandu; hostující člen korejského rozhlasového orchestru v Soulu; laureát několika mezinárodních soutěží; koncertuje i jako sólista

23111708 Petr Nouzovský: pedagog Pražské konzervatoře a New York University v Praze; spoluzakladatel Mezinárodní violoncellové soutěže o cenu Gustava Mahlera; nahrává pro Dabringhaus und Grimm, Brilliant Classics, CUBE, Albany, Supraphon, ArcoDiva; celkem 24 vydaných CD; odehráno 2100 koncertů ve čtyřiceti zemích světa

23111709 Jiří Novotný: pedagog HAMU; člen Symfonického orchestru hl.m. Prahy FOK, ČNSO, Czech Philharmonic Brasses, Bohemian Brass; laureát Soutěže Pražského jara; jako sólista spolupracoval na 7 CD a LP

23111710 Ludmila Pavlová: doktorandka HAMU; laureátka soutěže Bohuslava Martinů;

zlatá medaile s vysokým vyznamenáním na 4th Manhattan International Music Competition; členka Mucha tria; zakladatelka festivalu Podkrkonošské hudební léto

23111711 Marcin Sikorski: pedagog hudební akademie v Poznani; člen Brahmsova klavírního kvarteta; vítěz soutěží v Paříži, Gdańsku; korepetitor posledních tří ročníků houslové soutěže Henryka Wieniawského; nahrál 5 CD, na dalších více než 20 se podílel

23111712 Natálie Toperczerová: studentka HAMU; 3. místo v soutěži Concertino Praga 2021 s Triem Vyšehrad; vítězství v soutěži Talents for Europe se Suk Quartet; 2. místo v Soutěži Nadace Bohuslava Martinů 2022

23111713 Tereza Tourková: studentka HAMU; soutěžní úspěchy na Soutěži konzervatoří 2018, Pardubické dechy 2019; absolventka Orchestrální akademie PKF – Prague Philharmonia a Akademie komorní hudby

ver, soudobá hudba; nahrává pro Český Rozhlas, Českou Televizi, Mitteldeutsches Rundfunk, ORF, Arco Diva; ředitel Nadace Bohuslava Martinů

231117SO Smyčcový orchestr HAMU v Praze: Leoš Čepický – koncertní mistr; Natálie Toperczerová, Jakub Křivánek, Kateřina Vítečková, Natálie Garguláková, Andrea Astrabová, Rebeka Kotar – housle; Marie Hynková, Ai Yamazaki /JP/ – viola; Josef Bartoň, Petr Hamerský, Václav Bernášek – violoncello; Bergur Johannesen – kontrabas

231117ŽA Žestový ansámbl HAMU v Praze: Jiří Novotný – vedoucí; Martin Pavluš, Nuria Cantero Leyva /ES/, Tomáš Vávra, Filip Slavík – trubka; Mikuláš Koska, Kryštof Koska, Alois Stavárek, Jan Vobořil – lesní roh; Lukáš Besuch, Vilém Groborz, Josef Šuráň – trombon; Jakub Maňák – tuba

23111714 Irvin Venyš: pedagog HAMU; vítěz soutěží Pražského jara, EBU New Talent; vyhledávaný sólista a komorní hráč v mnoha žánrech: „klasická“ hudba, folklór, jazz, crosso-

KONCERT TOTALITĚ

Umělecký garant: Irvin Venyš
Produkce: Josef Dvořák
Grafické zpracování: Patrik Singer, Aneta Hrončeková
Mistr zvuku: Ondřej Urban
Odborné texty: Martin Flašar
Fotograf: Michael Romanovský
Administrativní podpora: Kamila Mikešová, Daniela Machová

koncertprotitotalite.cz hamu.cz

SKU společnost
koncertních
umělců

HAMU

Intergram

MSK